

***Calophasia lunula* en enkele andere interessante vondsten te Gentbrugge (Lepidoptera: Noctuidae)**

Eric Meuris

Abstract. *Calophasia lunula* and some other interesting records at Gentbrugge (Lepidoptera: Noctuidae)

On 20 August 2003 a full-grown caterpillar of *Calophasia lunula* (Hufnagel, 1766) was found on *Linaria vulgaris* at Gentbrugge (Belgium, province of East Flanders). This is the first record of this species for that province. Some other species are also recorded for the first time from the province of East Flanders.

Résumé. *Calophasia lunula* et quelques autres observations intéressantes à Gentbrugge (Lepidoptera: Noctuidae)

Le 20 août 2003 une chenille de *Calophasia lunula* (Hufnagel, 1766) fut trouvée sur *Linaria vulgaris* à Gentbrugge (province de Flandre orientale). Il s'agit de la première mention de cette espèce dans cette province. Quelques autres espèces sont également mentionnées ici pour la première fois de la province de Flandre orientale.

Key words. *Calophasia lunula* – *Furcula bicuspis* – *Noctua janthina* – Belgium – faunistics – new province record.

Meuris, E.: Teaterstraat 38, 9050 Gentbrugge.

Op 20 augustus 2003 ontdekte ik een bontgekleurde uilenrups op een paneel van een door de zon beschenen betonnen afsluiting langs de oude spoorlijn Gent-Brussel. Gelukkig had ik een leeg filmdoosje bij mij. Ik tikte tegen de rups. Ze rolde zich op en liet zich in het doosje vallen. Op het trottoir langsheen de afsluiting groeiden jonge plantjes van de vlasleeuwenbek (*Linaria vulgaris* Miller). De mooie rups zat er ongeveer een halve meter boven. Waarschijnlijk zocht ze een plaats om te verpoppen. Ik nam in elk geval een takje vlasleeuwenbek mee.

Thuisgekomen determineerde ik de rups met behulp van het boek door Porter (1997) als *Calophasia lunula* (Hufnagel, 1766). In de catalogus door De Prins (1998: 166) staat deze soort niet vermeld voor de provincie Oost-Vlaanderen en het betreft dus een eerste vermelding voor deze provincie.

Calophasia lunula leeft inderdaad op *Linaria vulgaris* en op enkele andere leeuwenbeksoorten. Toen ik in de namiddag terug naar de vindplaats aan de spoorweglijn reed om nog wat voedselplant bij te halen, ontdekte ik een tweede rups op een volgroeide leeuwenbek, iets kleiner dan deze welke ik 's middags had gevonden. Verder zoeken leverde geen andere rupsen meer op.

Thuis plaatste ik de rupsen in twee aparte kweekglazen die ik van takjes van de voedselplant had voorzien. De volgende dag reeds begon de eerst gevonden rups zich in te spinnen. De rups verwerkte stukjes kurk en wit toilet papier in haar cocon. Porter (1997) raadt namelijk aan om de rupsen van *C. lunula* stukjes kurk, balsahout of karton aan te bieden voor de bouw van haar cocon. Op de

bodem van een kweekglas leg ik ook steeds een velletje wit toiletpapier om de uitwerpselen van de rupsen op te vangen. Hierdoor kunnen die uitwerpselen zeer gemakkelijk worden verwijderd en moet het glas niet steeds worden uitgewassen bij verversing van het voedsel. Veel rupsen spinnen een cocon tussen dit papier.

Fig. 1: rups van *Calophasia lunula* (Hufnagel, 1766) op *Linaria vulgaris*, België, Oost-Vlaanderen, Gentbrugge, 20.VIII.2003, leg. E. Meuris.

Het duurde nog tot 25 augustus voor de tweede rups zich begon in te spinnen. Ze kroop tussen twee velletjes toiletpapier en spon daar haar cocon. Stukjes kurk werden nu niet gebruikt, hoewel die aangeboden waren. Op 27 augustus werden beide cocons overgeplaatst naar een aparte kooi die opgesteld staat in een onverwarmde plaats. De pop van *C. lunula* overwintert. In de vrije natuur verschijnt de vlinder op het einde van mei of in juni.

Op 08 augustus 1972 werd een gaaf exemplaar van *Furcula bicuspis* (Borkhausen, 1790) gezien op een stam van een els (*Alnus glutinosa* (L.) Gaertner) langs de rand van een natte weide te Laarne (Oost-Vlaanderen). Deze soort, gedetermineerd met behulp van de boeken door Skinner (1984) en Rougeot & Viette (1978), werd nog niet eerder uit de provincie Oost-Vlaanderen vermeld (De Prins 1998: 160).

Bij het nader bekijken van mijn collectie ontdekte ik in de reeks *Noctua* een exemplaar *Noctua janthina* ([Denis & Schiffmüller], 1775) dat reeds op 06 augustus 1976 te Merelbeke (Oost-Vlaanderen) verzameld werd, en gedetermineerd met behulp van het boek door Fibiger (1993). Deze soort is eveneens nieuw voor de provincie Oost-Vlaanderen (De Prins 1998: 177).

Bibliografie

- De Prins, W., 1998. Catalogue of the Lepidoptera of Belgium. — *Studiedocumenten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen* **92**: 1–236.
- Fibiger, M., 1993. *Noctuidae Europaeae 2. Noctuinae II*. — Entomological Press, Sorø, 230 pp., 11 colour plates.
- Porter, J., 1997. *Caterpillars of the British Isles*. — Viking, Penguin Books Ltd., 275 pp., 49 colour plates.
- Skinner, B., 1984. *Colour Identification Guide to Moths of the British Isles*. — Viking, Middlesex, 267 p., 42 colour plates.
- Rougeot, P. C. & Viette, P., 1978. *Guide des Papillons Nocturnes d'Europe et d'Afrique du Nord, Hétérocères (Partim)*. — Delachaux et Niestlé, 228 pp., 40 colour plates.
-